

Geld Krant

Een gezamenlijke uitgave van Senzer en het Nibud

Welk geldtype ben ik?

Doe de quiz

pagina 2

Interview

'Straks zijn we weer
schuldenvrij'

pagina 3

Energie besparen?

6 slimme tips

pagina 7

Geldzorgen? En weet je niet wat je moet doen? Bel of praat dan met je assistent-werkleider, uitkeringsspecialist of jobcoach. Zij kunnen je verder helpen.

Zorgen over geld? Je bent niet de enige!

Geld speelt een grote rol in ons leven. Zonder geld kunnen we niet leven. Bijna iedereen heeft wel eens geldzorgen (gehad). Omdat de prijzen van energie en boodschappen almaar stijgen, zijn er steeds meer mensen in Nederland die moeite hebben om hun rekeningen te betalen. Misschien geldt dat ook voor jou. Je hoeft je er niet voor te schamen, want je bent echt niet de enige.

Kom in actie

Heb je geldzorgen? Dan ben je dus niet de enige. Maar je bent wél degene die in actie moet komen. Je kunt je rekeningen niet betalen en je kop in het zand steken, maar dat is niet de manier waarop je zorgen verdwijnen. Blijf er niet mee rondlopen. Praat erover, vraag om advies of zoek hulp bij je assistent-werkleider, uitkeringsspecialist of jobcoach. Ook kan jouw gemeente je helpen. Samen kunnen jullie ervoor zorgen dat jouw geldzorgen geen geldproblemen worden. Alle hulp is gratis.

misschien kunt krijgen. Geld dat voor jou bedoeld is, maar soms weet je dat niet. Of lukt het je niet om deze toeslagen aan te vragen.

Lees snel verder, want het is zonde om geld te laten liggen!

Tips en toeslagen

Deze krant is voor jou. Er staan handige tips in om nog beter met je geld om te gaan. En je leest meer over toeslagen die je

2023: dit verandert er allemaal

Een hoger inkomen, meer zorg- en huurtoeslag en een maximale prijs voor je energiekosten: in 2023 verandert er voor veel Nederlanders een hoop op het gebied van geld. De nieuwe plannen werden bekendgemaakt in september, op Prinsjesdag.

Dit zijn de grootste veranderingen die misschien ook voor jou gelden:

- De (minimum)lonen en de uitkeringen stijgen.
- Als je werkt, ga je minder belasting betalen. Dat betekent dat je meer nettoloon overhoudt.
- Toeslagen zoals het kindgebonden budget, de kinderbijslag, huurtoeslag en zorgtoeslag gaan iets omhoog.
- Er komt een prijsplafond voor de energierekening. Dat zorgt ervoor dat je tot een bepaald verbruik een lagere prijs betaalt. Let op: boven dit verbruik betaal je de normale en dus hogere prijs.
- Heb je in 2022 de energietoeslag ontvangen? Dan ontvang je in 2023 ook de energietoeslag van € 1.300. Op pagina 4 lees je meer over deze toeslag.

De veranderingen worden automatisch doorgevoerd, dus je hoeft er niets voor te doen.

'Samen kunnen we
ervoor zorgen dat
jouw geldzorgen geen
geldproblemen worden'

De filmpjes van Steffie vertellen moeilijke dingen op een makkelijke manier.

Lees snel verder op pagina 7!

Welk geldtype ben ik?

Elk mens gaat anders met geld om. En elke manier heeft voordelen, maar ook nadelen. Weet jij wat voor geldtype jij bent?

Stap 1: Als je het eens bent met de uitspraak, zet dan een kruisje in het vakje. Doe dit bij elke uitspraak en elk geldtype.

Stap 2: Tel de kruisjes bij elk geldtype.

Stap 3: Kijk bij welk geldtype je de meeste kruisjes hebt. Dan lijkt je het meest op dát geldtype. Maar je lijkt ook een beetje op de andere types, herken je dat?

Rekenmaster

- Ik weet altijd hoeveel geld ik heb, en hoeveel ik kan uitgeven
- Ik kan kiezen voor een baan die ik leuk vind
- Ik wil lekker leven
- Ik weet dat lekker leven niet altijd veel hoeft te kosten
- Ik combineer dure dingen met goedkope dingen. Zo krijg ik mijn eigen stijl
- Ik doe het rustig aan na een grote uitgave

Kracht: het kasboek van de Rekenmaster klopt altijd.

Tip: vul het overzicht op pagina 5 eens in.

Superspaarder

- Ik wil het liefst al mijn geld op mijn rekening laten staan
- Ik weet precies hoeveel geld ik heb, en hoeveel ik kan uitgeven
- Ik ben altijd op zoek naar koopjes
- Ik wil het liefst een baan met een vast inkomen
- Ik maak elke maand een vast bedrag over naar mijn spaarrekening
- Ik weet precies hoeveel er op mijn spaarrekening staat

Kracht: de Superspaarder kan geld overhouden en anderen goede geldtips geven.

Tip: meer besparen? Kijk op pagina 6 voor handige energietips.

Geld-chaoot

- Als ik geld heb, ben ik het zo weer kwijt
- Als ik geld kwijt ben, weet ik vaak niet meer wat ik ervoor gekocht heb
- Ik vind geld en mooie spullen niet zo belangrijk
- Ik trakteer graag en geef graag geld uit aan dingen waar ik blij van word
- Ik koop graag dingen voor mezelf en cadeautjes voor anderen. Ik vergeet makkelijk dat ik ook nog geld voor andere dingen nodig heb
- Ik mis vaak overzicht over mijn geldzaken

Kracht: de relaxte manier waarop de Geld-chaoot met geld omgaat, kan anderen heel gerust maken.

Tip: je administratie op orde krijgen? Sla dan snel om naar pagina 7.

Big spender

- Ik wil niet kiezen, ik wil altijd alles!
- Ik wil er goed uitzien en wil mooie spullen
- Voor mij is alleen het beste goed genoeg
- Ik wil graag aan mijn omgeving laten zien wat ik allemaal heb
- Ik geniet echt van lekker shoppen
- Ik wil een baan met een goed inkomen. Werk hoeft niet leuk te zijn, als het maar goed verdient

Kracht: de Big spender is een harde werker, zet door, geeft niet snel de moed op.

Tip: probeer eens wat meer te sparen. Kijk op pagina 6.

Lees snel verder!

Nu weet je beter hoe je met geld omgaat. En welke kracht bij jouw geldtype hoort. Lees snel verder voor meer tips om slim met geld om te gaan!

Lig jij wakker van geld?

Kom je elke maand maar **nét** rond en lig je daar 's nachts wel eens wakker van? Dan kan dat veel stress geven.

Heb jij hier last van?

Als je dit herkent, heb je misschien last van geldstress:

- Je komt vaak geld te kort, betaalt rekeningen niet op tijd.
- Je hebt geen geld meer voor dingen die echt nodig zijn.
- Je vindt het lastig om over andere dingen na te denken dan je geldzaken.
- Je bent alleen bezig met wat je nú moet betalen, de rest zie je later wel.

Als je stress hebt over geld, vergeet je meer dingen dan anders.

Het is dan moeilijk om je goed te concentreren op je werk bijvoorbeeld. Door geldstress is het ook lastig om plannen te maken voor langere tijd. In deze Geldkrant vind je tips voor meer grip op geld en waar je hulp kunt vinden als je er zelf niet uitkomt.

Betaal je zorgpremie op tijd

Elke maand betaal je een vast bedrag voor je zorgverzekering. Dat vaste bedrag heet een zorgpremie. Het is belangrijk dat je jouw zorgpremie elke maand op tijd betaalt. Want als je je zorgpremie zes maanden of langer niet betaalt, dan krijg je een boete.

Het Centraal Administratiekantoor krijgt dan een melding dat je wanbetaler bent. Zij geven jou een boete van € 35 per maand. Dat is een hoop geld! Maar dat is het niet alleen. Je hebt dan geen recht meer op aanvullende verzekeringen. Dan krijg je bijvoorbeeld geen vergoeding meer voor fysiotherapie.

Let op! De schuld die je bij de zorgverzekeraar hebt, moet je ook nog steeds betalen.

Kijk of je recht hebt op zorgtoeslag

Je hebt misschien recht op zorgtoeslag. Dan krijg je elke 20ste van de maand een bedrag op je rekening. Daarmee wordt het betalen van je zorgpremie een stuk gemakkelijker. Kijk op www.toeslagen.nl of je recht hebt op zorgtoeslag.

Lukt het niet? Misschien wil iemand uit jouw omgeving je helpen. En vraag anders je leidinggevende, uitkeringsspecialist of een van de organisaties op de achterkant van deze Geldkrant om hulp.

'Dankzij de hulp
zijn we straks weer
schuldenvrij'

Het verhaal van de familie Ykaalo

Deze familie, die oorspronkelijk uit Eritrea komt, had een betalingsachterstand van € 1.300 bij hun zorgverzekeraar. Ook was er een schuld bij de Belastingdienst. De familie Ykaalo wist niet goed hoe het werkte met het betalen van deze rekeningen. Zo ontstonden de problemen. De schulden kwamen naar voren tijdens het inloopspreekuur bij LEVgroep. Inmiddels hebben zij een betalingsregeling. De familie is blij met de hulp, want straks zijn ze weer schuldenvrij.

'Mag mijn energieleverancier mij afsluiten als ik niet betaal?'

- Sjoerd

Als je je energierekening of maandelijkse voorschot niet betaalt, stuurt de energiemaatschappij je minimaal één bericht om je eraan te herinneren dat je nog moet betalen. Ook staat daar informatie over schuldhulp in.

Betaal je niet? En reageer je ook niet op de berichten van de energiemaatschappij? Dan kunnen zij jou afsluiten van stroom en gas. Maar let op: dat kan niet als je al een betalingsregeling met de energiemaatschappij hebt. En ook niet als je schuldhulpverlening hebt aangevraagd. Het is dus belangrijk om hulp te zoeken en te accepteren. Daarmee voorkom je dat je problemen groter en erger worden.

Check, Plan, Spaar, Bewaar

Weet jij waar je geld blijft? Word je weleens overvallen door een rekening? En kun jij al je belangrijke papieren makkelijk terugvinden? Kortom: heb je grip op je geld, of ben je het overzicht vaak kwijt? De 4 vuistregels van het Nibud helpen je.

4 vuistregels: Check, Plan, Spaar en Bewaar

- Check wekelijks je saldo en uitgaven
- Plan jaarlijks je inkomsten en uitgaven
- Spaar maandelijks 10 procent van je inkomen
- Bewaar je belangrijke documenten goed.

Vuistregels zijn regels die ons helpen ons gedrag aan te passen. Vuistregels zijn zo gemaakt dat we ze goed kunnen onthouden.

Zeg het maar eens hardop: Check, Plan, Spaar en Bewaar.

Doe je dat een paar keer, dan vergeet je het niet meer!

Aan het werk?

Heb je een uitkering? Dan is het vinden van werk natuurlijk ook een goede manier om te zorgen voor meer geld. Er is momenteel een krappe arbeidsmarkt. Dit betekent dat er niet genoeg mensen zijn om al het werk te doen. Goed nieuws voor jou. Overal worden namelijk nieuwe medewerkers gezocht.

Ga je aan het werk? Dan raak je niet meteen al je toeslagen kwijt. **Neem contact op met je Participatiecoach om te kijken welke werkkansen er voor jou zijn.**

Check Dit geld is er voor jou Laat het niet liggen ...

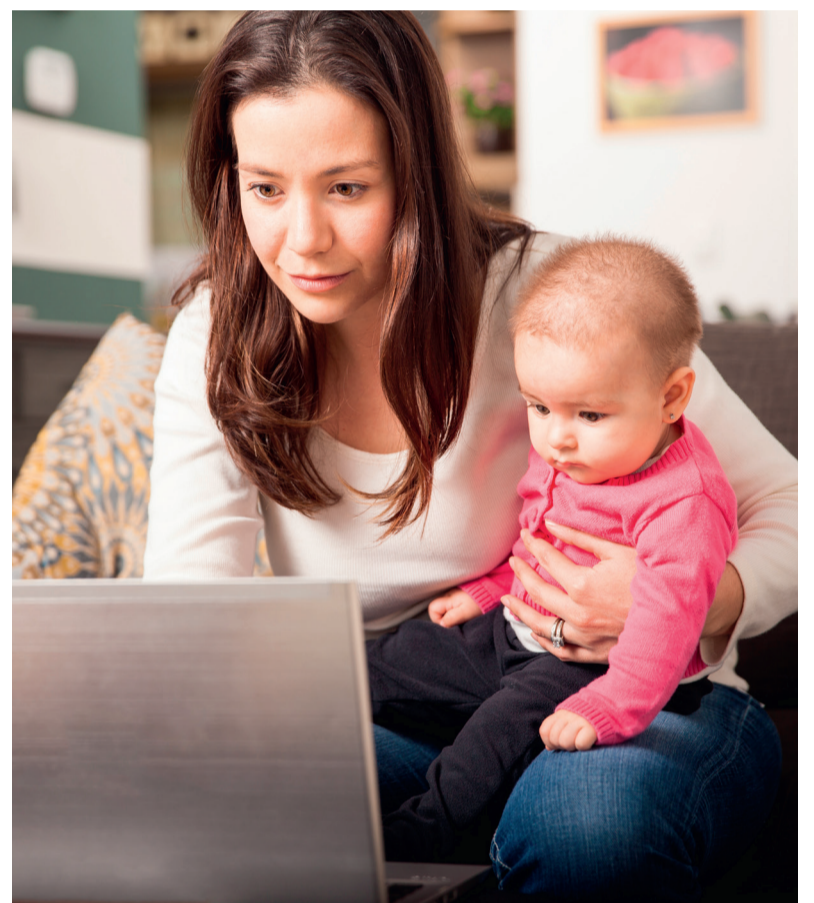
Wist je dat je misschien allerlei toeslagen kunt krijgen als je een uitkering van Senzer krijgt, of als je bij/via Senzer werkt?

De landelijke toeslagen zijn bijvoorbeeld:

- huurtoeslag
- zorgtoeslag
- kindgebonden budget
- kinderopvangtoeslag

Meer weten?

Wil je meer weten over deze toeslagen, of wil je een toeslag aanvragen? Ga dan naar www.toeslagen.nl. Als je twijfelt of je recht hebt op toeslagen, kun je dit binnen 5 à 10 minuten checken via www.berekenuwrecht.nl. Of ga langs bij de welzijnsinstelling in jouw gemeente. Check de achterkant van deze Geldkrant om te zien waar je terecht kunt.

En misschien heb je ook recht op:

1. De energietoeslag van € 1.300

Heb je een uitkering, dan krijg je deze energietoeslag in 2022 én in 2023 automatisch op je rekening. Werk je bij/via Senzer, dan moet je deze toeslag zelf aanvragen. Dat kun je doen op de website van jouw gemeente. Alle mensen met een laag inkomen hebben er recht op.

2. Bijzondere bijstand en minimaregelingen

Misschien heb je ook recht op Bijzondere bijstand of andere minimaregelingen. Heb je echt iets nodig en kun je het zelf niet betalen? Bijvoorbeeld kosten voor bewindvoering of een kunstgebit? Dan kun je Bijzondere bijstand aanvragen. Ook kun je de Individuele inkomensvoorslag krijgen. Dat is een bedrag waarvan je zelf kiest waar je het aan uitgeeft.

Je kunt ook geld besparen met de Collectieve aanvullende zorgverzekering via Senzer. Als je die voor eind van het jaar afsluit, profiteer je al vanaf 1 januari 2023. Kijk voor meer info op www.senzer.nl/bijzonderebijstand.

3. Stichting Leergeld

Heb je kinderen tussen de 4 en 18 jaar? Stichting Leergeld biedt hulp op het gebied van onderwijs, sport, cultuur en welzijn. Zoals het betalen van buitenschoolse activiteiten. Kijk op www.leergeld.nl welke hulp je kunt krijgen.

Hulpregelingen gemeente

Elke gemeente heeft ook nog eigen minimaregelingen. Zoals zwembadvergoeding, de Voedselbank of een bibliotheekpas. Kijk snel op de achterkant van deze Geldkrant waar je terecht kunt binnen jouw gemeente!

WAT?! Heb ik nog maar zó weinig geld? En het duurt nog een week voordat ik weer loon krijg ... Herken je dat? Het overkomt iedereen wel eens.

Het is slim om je inkomsten en uitgaven op te schrijven. Zo krijg je inzicht. Maak eens een overzicht van de uitgaven per maand. Zo'n overzicht noem je een maandbegroting. Hieronder vind je een voorbeeld dat je kunt invullen. Doe het met potlood, dan kun je later nog dingen veranderen.

Rijke en arme maanden

Er zijn zogenaamde 'rijke' en 'arme' maanden. In de 'rijke' maanden krijg je meer geld dan normaal. Dat zijn bijvoorbeeld de maanden waarin je vakantiegeld of kinderbijslag ontvangt. 'Arme' maanden zijn maanden waarin je niets overhoudt of misschien zelfs geld tekort komt. Zoals de dure decembermaand. Kijk daarom bij het maken van je maandbegroting ook naar de 'rijke' en 'arme' maanden.

Tip: houd je in een rijke maand geld over? Zet dit opzij op een spaarrekening. Zo bouw je in rijkere maanden een buffer op, waarmee je de armere maanden kunt opvangen (zie ook pagina 6).

Inzicht in je inkomsten en uitgaven

Mijn Maandbegroting

Inkomsten		Uitgaven	
Wat ik zelf ontvang omdat ik werk of een uitkering heb		VASTE LASTEN	
Nettoloon of uitkering	€	Huur / hypotheek	€
Vakantiegeld	€	Energie en water	€
Wat ik misschien ook nog krijg		Lokale lasten	€
13e maand of bonus	€	Telefoon, televisie en internet	€
Waar ik misschien wel recht op heb		Verzekeringen	€
Zorgtoeslag	€	Onderwijs	€
Huurtoeslag	€	Kinderopvang	€
Als ik samenwoon, wat mijn partner ontvangt		Contributies / abonnementen	€
Nettoloon of uitkering partner	€	Vervoer	€
Vakantiegeld	€	Levensonderhoud anderen	€
Wat mijn partner misschien ook nog krijgt		Afbetalingen	€
13e maand of bonus	€		€
Als ik kinderen heb onder de 18 jaar		TOTAAL VASTE LASTEN	€
Kinderbijslag	€	RESERVERINGSUITGAVEN	
Kindgebonden budget	€	Kleding en schoenen	€
Als ik gescheiden ben		Inboedel	€
Alimentatie	€	Onderhoud huis en tuin	€
Als er iemand bij mij woont die kostgeld betaalt		Niet-vergoede ziektekosten	€
Kostgeld	€	Vrijetijdsuitgaven	€
Als ik op mijn vermogen rente of rendement ontvang			€
Inkomsten uit vermogen	€	TOTAAL RESERVERINGSUITGAVEN	€
Als ik op andere manieren elke maand geld ontvang		HUISHOUDELIJKE UITGAVEN	
Overige inkomsten	€	Voeding	€
	€	Overige huishoudelijke uitgaven	€
	€		€
TOTAAL INKOMSTEN	€	TOTAAL HUISHOUDELIJKE UITGAVEN	€
		RESULTAAT	
		Totaal inkomsten	€
		Totaal uitgaven	€
		TEKORT / OVER	€

Spaar Zet geld apart (als dat lukt)

Raak je meteen in paniek als je onverwachte kosten hebt? Door een kapotte wasmachine of een reparatie aan je fiets? Of heb je voor dit soort onverwachte kosten een potje opgebouwd? Zo'n potje heet ook wel een buffer.

Een buffer

Een buffer helpt je bij het betalen van onverwachte kosten. Denk aan het vervangen van apparaten of het betalen van een hoge tandartsrekening. Om je te helpen om een buffer op te bouwen, heeft het Nibud een website waarop je kunt uitrekenen hoe hoog je buffer zou moeten zijn. Kijk op bufferberekenaar.nl.

Hoeveel geld kun je apart zetten?

Om je buffer op te bouwen en daarna op peil te houden, is het goed om 10 procent van je loon of uitkering opzij te zetten. Lukt dat niet, zet dan apart wat je wel kunt missen. Als je dat elke maand automatisch doet, is het niet erg om (een deel van) je buffer te gebruiken om bijvoorbeeld een reparatie te betalen. Je vult het bedrag tenslotte elke maand weer aan.

Tip: kies een bedrag dat voor jou haalbaar is om te sparen. Misschien kun je ook nog op je uitgaven besparen.

Besparen op energie? 6 tips!

1. Douchen

Je kunt beter douchen dan een bad nemen. In een gemiddeld bad kan 120 liter water. Dat kost 3 keer zoveel water en energie als een douche van 5 minuten!

2. Kieren dichtn

Maak kieren rond ramen en buitendeuren dicht met zelfklevend tochtband of met tochtstrips. Dan blijft de warmte binnen en de kou buiten. Sommige gemeenten helpen mensen met weinig geld door isolatiemateriaal gratis aan te bieden. Vraag het eens na bij je gemeente.

3. Eco-knop

Heeft je wasmachine een eco-knop of eco-stand, gebruik die dan in plaats van het gewone programma. De was duurt langer, maar kost minder stroom. De eco-stand is 30 procent zuiniger dan het gewone wasprogramma op 40 of 60 graden.

4. Ledlampen

Laat het licht nooit onnodig aan. Maak zoveel mogelijk gebruik van daglicht en vervang alle gloeilampen en halogeen lampen door nieuwe ledverlichting. Ledlampen zijn tot wel 85 procent zuiniger dan andere lampen.

5. Kerstboom

Het is weer bijna december. Ben je de kerstboom aan het optuigen, zorg er dan voor dat je 'm niet voor de verwarming zet. Dat blokkeert namelijk warmte. En de naalden vallen dan sneller uit.

6. Opladen

Opladen? Laad apparaten niet langer op dan nodig en haal de oplader altijd uit het stopcontact als je hem niet gebruikt. Dat is ook veiliger!.

Deel jouw tips

Heb jij nog slimme bespaartips? Plaats ze onder het bericht over energie besparen op de Facebook-pagina van het Nibud. Samen weten we meer!

Bewaar

In 4 stappen mijn administratie op orde!

Bewaar jij je belangrijke documenten goed? En wat betekent goed bewaren eigenlijk? Gelukkig is dat gemakkelijker dan je denkt!

1. Bepaal of je belangrijke documenten online of in een map wilt bewaren.
2. Houd dagelijks je post en e-mail in de gaten.
3. Plan wekelijks een moment om je administratie bij te houden en je rekeningen te betalen.
4. Als je een partner hebt: doe de administratie dan samen.

Tip: houd bij waar je belangrijke (digitale) documenten kunt vinden.

Dit bewaar ik zeker goed!

- Huurovereenkomst of hypotheekakte
- Jaaroverzichten
- Pensioengegevens, loonstrookjes of uitkeringsgegevens, jaaropgaven
- Belastingpapieren (aangiftes, voorlopige en definitieve aanslagen)
- Verzekeringopolissen (zorgverzekering, aansprakelijkheidsverzekering, inboedelverzekering, WA-verzekering voor een motorrijtuig)
- Testament, als je dat hebt
- Contracten van abonnementen (telefoon- en internetproviders, leningen)
- Rekeningen
- Garantiebewijzen

'Wat doet Senzer voor ons in deze tijd?'
- José

Tips en voorlichting over geld zijn handig, maar de beste oplossing is natuurlijk dat mensen meer loon of uitkering krijgen. Gelukkig stijgen het minimumloon en de uitkeringen per 1 januari 2023.

Senzer is voor het betalen van lonen afhankelijk van de landelijke afspraken die in cao's worden gemaakt. En van de subsidie die we krijgen van het Rijk. Al jaren krijgt Senzer hier vanuit 'Den Haag' te weinig geld voor.

Senzer en de Ondernemingsraad van Senzer zijn continu bezig om het Rijk en de cao-partners te beïnvloeden om te zorgen voor meer geld en betere arbeidsvoorwaarden. Zodat de arbeidsvoorwaarden voor onze mensen goed zijn, nu en later.

Steffie helpt je verder!

Deze Geldkrant bevat allerlei handige tips over geldzaken. Goed om te weten, want je hebt elke dag met geld te maken. Misschien heb je een bewindvoerder die jouw geldzaken regelt. Toch is het ook dan leuk om de krant te lezen. Want dan kun je zien wat je zelf al doet!

Wil je liever filmpjes zien over geldzaken? Kijk dan op de website van Steffie of scan de QR-code hiernaast met je smartphone.

Steffie vertelt moeilijke dingen op een makkelijke manier. Er zijn filmpjes over de zorgverzekering, toeslagen, mijnoverheid en nog veel meer.

Kijk op www.steffie.nl.

Geldzorgen? Hulp in jouw gemeente

Ervaar je geldzorgen of heb je misschien al geldproblemen? Blijf er niet mee zitten. Jouw gemeente kan je helpen. Zo heeft elke gemeente eigen miniregelingen. Bijvoorbeeld een supermarkt- of bibliotheekpas, de Voedsel- of Kledingbank, zwemlesvergoeding, een werktoeslag of kwijschelding van de gemeentelijke belastingen. Hieronder zie je per gemeente waar je alle informatie kunt vinden.

Gemeente Laarbeek

 www.sociaalteam-laarbeek.nl

 0492 - 469 707

Gemeente Helmond

 www.helmond.nl/zorgenondersteuning

 www.socialeteamshelmond.nl

 14 0492 optie 2 (zonder kengetal)

Gemeente Gemert-Bakel

 www.gemert-bakel.nl/zorg-en-ondersteuning

 www.gemert-bakel.nl/zorg-en-ondersteuning

 0492 - 378 500

Gemeente Geldrop-Mierlo

 www.geldrop-mierlo.nl/over-het-cmd

 www.geldrop-mierlo.nl/over-het-cmd

 040 - 289 38 99

Gemeente Someren

 www.zosomeren.nl

 www.zosomeren.nl

 0493 - 494 888

Gemeente Asten

 www.sociaalteam-asten.nl

 0493 - 671 234

Gemeente Deurne

 www.deurne.nl/zorg-in-deurne

 0493 - 387 387

COLOFON

© Nibud, november 2022

Deze krant is ontwikkeld door het Nibud in opdracht van Senzer.

Aan de teksten in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend. Niets in deze uitgave mag gereproduceerd worden zonder schriftelijke toestemming van het Nibud. Het gaat hierbij om druk, film, fotokopie of andere manieren van reproductie.

Vormgeving en opmaak:
Verf en de Buuf